

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 33D/1/2021
Identifikačné číslo spisu: 9621200052
Dátum vydania rozhodnutia: 29. marca 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:9621200052.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v disciplinárnom senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD., sudcov Mgr. Kristíny Babiakovej a prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD. a prísediacích sudcov JUDr. Stanislava Gaňu, PhD. a prof. JUDr. Tomáša Strémyho, PhD. v disciplinárnej veci proti disciplinárne obvineným: JUDr. Ľ. P., nar. XX. P. XXXX, bytom Ľ. G. XX, XXX XX B. a V. V., nar. X. P. XXXX, bytom Š. XX, XXX XX B., pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. f) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacích, na neverejnom zasadnutí dňa 29. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky disciplinárne konania vedené proti disciplinárne obvinenému JUDr. Ľ. P. a disciplinárne obvinenému V. V. z a s t a v u j e.

O d ô v o d n e n i e

1. Disciplinárny senát konajúci podľa právnej úpravy účinnej do 31. júla 2021 na základe odvolania ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu sp. zn. 4Ds/5/2014 zo dňa 22. mája 2015, ktorým boli disciplinárne obvinení oslobodení, pretože im nemožno disciplinárne previnenie preukázať, rozhodnutím č. k. 2Dso/2/2015-85 zo dňa 18. novembra 2015 rozhodol o prerušení disciplinárneho konania z dôvodu prerušenia výkonu funkcie sudcu disciplinárne obvinených na základe rozhodnutia ministra spravodlivosti Slovenskej republiky v súlade s § 24 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacích (ďalej len „zákon o sudcoch“). Disciplinárne obvinený JUDr. Ľ. P. mal prerušený výkon funkcie sudcu od 19. januára 2015 a V. V. od 1. júla 2014.

2. V zmysle čl. 102 ods. 1 písm. t) v spojení s čl. 145 ods. 1 a čl. 147 ods. 2 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky (v znení účinnom do 31. decembra 2020) a podľa § 18 ods. 2 písm. b) zákona o sudcoch boli disciplinárne obvinený JUDr. Ľ. P. dňa 12. októbra 2020 a disciplinárne obvinený V. V. dňa 6. októbra 2020 prezidentkou Slovenskej republiky následne odvolaní z funkcie sudcu z dôvodu, že dosiahli vek 65 rokov.

3. Dňom 1. augusta 2021 začal svoju činnosť vykonávať Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší správny súd“), do ktorého právomoci bolo, okrem iného, zverené aj rozhodovanie o disciplinárnej zodpovednosti sudcov, prokurátorov, notárov a súdnych exekútorov [čl. 142 ods. 2

písm. c) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) v spojení s § 1 zákona č. 432/2021 Z.z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „DSP“).

4. Dňa 1. decembra 2021 nadobudol účinnosť DSP, v zmysle ktorého boli kreované na najvyššom správnom súde disciplinárne senáty. Disciplinárne konanie proti disciplinárne obvineným vedené pod pôvodnou spisovou značkou 2Dso/2/2015 bolo náhodným výberom pridelené na najvyššom správnom súde disciplinárnemu senátu 33D a bolo vedené pod novou sp. zn. 33D/1/2021.

5. Disciplinárne konanie vo veciach sudcov procesne upravuje DSP s čiastočnou subsidiaritou Trestného poriadku (§ 4 DSP), pričom podľa predmetného ustanovenia sa na konania podľa DSP vzťahujú aj ustanovenia Trestného poriadku „o rozhodnutiach súdu“, a to v prípade „ak tento zákon neustanovuje inak a ak to povaha veci nevyklučuje“ a ustanovenie § 4 DSP zároveň definuje aplikáciu ustanovení Trestného poriadku „primerane“. Z uvedeného vyplýva, že ustanovenie § 4 DSP nepredstavuje zákonný imperatív absolútnej aplikácie ustanovení Trestného poriadku, ale poskytuje priestor senátu konajúcemu podľa DSP na posúdenie každej právnej otázky, o ktorej rozhoduje, v konkrétnostiach danej veci prihliadnuť na normatívne limity vyplývajúce priamo z § 4 DSP.

6. Vzhľadom na to, že DSP a ani Trestný poriadok výslovne neupravujú, ako má najvyšší správny súd postupovať a rozhodnúť v prípade, ak disciplinárne obvinenému zanikla funkcia sudcu odvolaním z dôvodu veku, stála pred najvyšším správny súdom úloha vyplniť túto medzeru v zákone. Ústavný súd Slovenskej republiky v prípadoch medzery zákona, ak sú dané podmienky pre dotváranie práva súdom, jasne uvádza, že súd je k dotváraniu práva nielenže oprávnený, vychádzajúc z princípu rovnosti, dokonca povinný. Inštitút analógie je tak legitímnou metódou aplikácie práva a využíva sa v prípadoch, ak určitý spoločenský vzťah nie je upravený konkrétnym ustanovením príslušného zákona, resp. iného právneho predpisu (analogia legis), resp. ak existuje spoločenský vzťah, na ktorý nepamätá právna norma, ktorá by ho regulovala [analogia iuris (uznesenie Ústavného súdu SR z 16. októbra 2018, sp. zn. III. ÚS 388/2018)].

7. Právomoc najvyššieho správneho súdu v disciplinárnom konaní určuje § 3 DSP, podľa ktorého o disciplinárnej zodpovednosti sudcov, prokurátorov, súdnych exekútorov a notárov rozhoduje a disciplinárne opatrenia ukladá Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v disciplinárnych senátoch. Najvyšší správny súd preto v súvislosti s takto vymedzenou právomocou súdu v disciplinárnom konaní konštatuje, že ju môže vykonávať iba voči presne vymedzenému okruhu osôb, medzi ktoré patria aj osoby, ktoré boli vymenované do funkcie sudcu. V prípade, že disciplinárne obvinenému sudcovi počas disciplinárneho konania funkcia zanikne, dochádza k vzniku nedostatku jednej zo základných procesných podmienok v disciplinárnom konaní - k strate právomoci súdu stanovenej v § 3 DSP a súd v takom prípade v konaní nemôže ďalej pokračovať.

8. Najvyšší správny súd poukazuje na to, že zákonodarca v § 27 ods. 5 DSP síce upravil postup a rozhodovanie súdu pri zániku funkcie disciplinárne obvineného, ale iba výslovne v prípade, ak disciplinárne obvinenému zanikla funkcia vzdaním sa alebo ak bol odvolaný na vlastnú žiadosť, pričom v tomto prípade súd konanie preruší do prípadného opätovného vymenovania disciplinárne obvineného do funkcie. Využívajúc argumentum a contrario z uvedeného pre najvyšší správny súd vyplýva, že zákonodarca mal výslovne záujem upraviť iba tieto spôsoby zániku funkcie ako dôvod pre prerušenie konania, aby sa prostredníctvom účelového dočasného zániku funkcie zamedzilo obchádzaniu účelu DSP (dôvodová správa), pričom v ostatných prípadoch, kedy disciplinárne obvinenému zanikla funkcia z iného dôvodu ako vzdaním sa alebo odvolaním na vlastnú žiadosť, súd nemá zákonné zmocnenie na prerušenie konania.

9. Využívajúc analógiu legis pristúpil preto najvyšší správny súd k aplikácii ustanovení Trestného poriadku, ktorý síce výslovne neuvádza postup súdu v prípade zániku funkcie sudcu, upravuje však situácie, ktoré naznačujú možný postup súdu v prípade, keď neexistuje alebo zanikla právomoc súdu v trestnom konaní spojená so statusom osoby obvineného. Ide napr. o situáciu upravenú v § 9 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, keď s prípadom osoby, ktorá je vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu, spája povinnosť súdu konanie zastaviť. Rovnako použitím analógie iuris je strata právomoci súdu všeobecne dôvodom pre zastavenie konania aj v iných procesných predpisoch v právnom poriadku Slovenskej republiky (napr. § 161 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok). Najvyšší správny súd si je vedomý, že v prípade neexistencie právomoci súdu by ešte do úvahy prichádzala možnosť postúpenia veci, čo v prípade disciplinárneho konania však nie je možné, keďže ide o špecifickú oblasť, v ktorej právny poriadok zveril právomoc jedine najvyššiemu

správneho súdu. Najvyšší správny súd z toho dôvodu pri strate svojej právomoci považuje za dôvodné, aby proti disciplinárne obvinenému, v prípadoch, ktoré nie sú uvedené v § 27 ods. 5 DSP, využitím analógie legis, ako aj analógie iuris, konanie zastavil. Uvedený záver podporuje aj fakt, že zánik funkcie sudcu bol dôvodom na zastavenie disciplinárneho konania aj podľa zákona o sudcoch (§ 124 ods. 1 zákona o sudcoch), ktorý pred nadobudnutím účinnosti DSP upravoval disciplinárne konanie sudcov.

10. Ak najvyšší správny súd v iných konaniach zastavoval disciplinárne konanie poukazujúc iba na analógiu iuris a na Správny súdny poriadok, robil tak preto, že v týchto konaniach bolo dôvodom pre zastavenie konania odpadnutie dôvodu na konanie, čo však nie je aplikovateľné v tejto veci, keďže v prejedávanej veci došlo k strate právomoci disciplinárneho senátu a ide o iný dôvod zastavenia konania.

11. V posudzovanom prípade disciplinárne obvineným zanikla funkcia sudcu z dôvodu odvolania prezidentkou pre dosiahnutie veku 65 rokov, čo nemožno zaradiť medzi dôvody na prerušenie konania stanovené v § 27 ods. 5 DSP a z toho dôvodu je podľa názoru najvyššieho správneho súdu potrebné konanie proti disciplinárne obvineným zastaviť.

12. Navyše najvyšší správny súd poukazuje na to, že pri výslovne existujúcich dôvodoch pre zastavenie konania DSP stanovuje výnimky zo zastavenia konania, ako je to v prípade § 26 ods. 2 DSP, podľa ktorého ak niektorý z dôvodov zastavenia disciplinárneho konania podľa odseku 1 písm. a) alebo písm. c) vyjde najavo po začatí ústneho pojednávania, disciplinárny senát vyzve disciplinárne obvineného, aby sa v lehote troch dní vyjadril, či súhlasí so zastavením disciplinárneho konania. Ak disciplinárne obvinený v tejto lehote vyhlási, že trvá na prejednaní veci, disciplinárny senát pokračuje v disciplinárnom konaní, inak disciplinárny senát disciplinárne konanie zastaví. Ako vyplýva z § 26 ods. 2 DSP, možnosť pokračovať v konaní DSP spája len s taxatívne uvedenými dôvodmi zastavenia konania a z časového hľadiska jedine s konaním v štádiu po začatí ústneho pojednávania, ktoré v prejednávanom prípade neboli naplnené, a z toho dôvodu nemal najvyšší správny súd povinnosť vyzvať disciplinárne obvinených na vyjadrenie, či súhlasia so zastavením konania.

13. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší správny súd z dôvodu straty právomoci v disciplinárnom konaní, keďže disciplinárne obvineným zanikla funkcia sudcu odvolaním z dôvodu veku a tento spôsob zániku funkcie sudcu nie je dôvodom pre prerušenie konania podľa § 27 ods. 5 DSP, konanie proti disciplinárne obvineným využijúc analógiu legis, ako aj analógiu iuris, zastavuje.

14. Rozhodnutím o zastavení konania dochádza aj k strate účinkov prerušenia konania.

15. Toto rozhodnutie prijal disciplinárny senát najvyššieho správneho súdu v pomere hlasov 5:0 (§ 163 ods. 4 v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.

